

سازمان آموزش عالی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

معاونت پژوهش و برنامه ریزی

دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد شایستگی

مسئول HSE

گروه شغلی بهداشت و ایمنی

شماره ملی شناسایی شایستگی

۲-۱۱/۱۲/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

شماره ملی شناسایی شغل : ۲/۱۱/۱۳/۱

شروع اعتبار : ۸۸/۱۳/۱

پایان اعتبار : ۸۹/۱۳/۱

اعضای کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته بهداشت و ایمنی :

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد شغل و آموزش :

- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان اصفهان

فرایند اصلاح و بازنگری :

آدرس :

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نیش نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، شماره ۲۵۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۰

تهیه کنندگان استاندارد شغل و آموزش

ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک	رشته تحصیلی	سابقه‌ی تجربی مرتبط
۱	محمد هادی انتشاری	کاردانی	صنایع - ایمنی صنعتی	۳ سال شرکت مفید سپاهان
۲	احسان فریدونی	لیسانس	صنایع - ایمنی صنعتی	۳ سال مدرس شرکت نفت و گاز گچساران - ۱ سال مسئول کیفی شرکت سپاهان فورج
۳	محمد دانشور	لیسانس	صنایع - ایمنی صنعتی	۲ سال شرکت مفید سپاهان
۴	فردوسی حاجی پاشا	لیسانس	صنایع - ایمنی صنعتی	۶ سال
۵	فریماه صالحی	فوق لیسانس	مدیریت محیط زیست	۸ سال

نام شایستگی : مسئول HSE	
شرح شایستگی مسئول HSE شایستگی می باشد از حوزه بهداشت حرفه ای و ایمنی ، این شایستگی کارهایی مدیریتی و تعهد، مستندسازی، ارزیابی و مدیریت ریسک، طرح برنامه و خط مش HSE ، استقرار و پایش ، مفیدی و بررسی مجدد را دارا می باشد. این شایستگی با مسئول آتش نشانی در سازمان آتش نشانی و مسئول بهداشت و محیط زیست و تکنسین امداد در سازمان محیط زیست در ارتباط است.	
ویژگی های کارآموز ورودی حداقل میزان تحصیلات : فوق دیپلم با گرایش بهداشت و محیط زیست حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل جسمی و روحی مهارت های پیش نیاز این استاندارد : -	
طول دوره آموزش	
طول دوره آموزش	: ۹۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۳۲ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۵۸ ساعت
- کارورزی	: — ساعت
- زمان پروژه	: — ساعت
شیوه ارزشیابی آزمون عملی ۷۵٪ آزمون نظری تئوری ۱۵٪ اخلاقی حرفه ای ۱۰٪	
صلاحیت های حرفه ای مربیان لیسانس محیط زیست یا بهداشت محیط با ۳ سال سابقه کار	

استاندارد شایستگی

– کارهای

ردیف	توانایی ها
۱	توانایی مدیریت و تعهد
۲	توانایی مستند سازی
۳	توانایی ارزیابی و مدیریت ریسک
۴	توانایی طرح برنامه و خط مشی HSE
۵	توانایی استقرار و پایش
۶	توانایی ممیزی و بررسی مجدد
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	

استاندارد آموزش
- بر گه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی: توانایی مدیریت و تعهد
	جمع	عملی	نظری	
	۹/۵	۵/۵	۴	
تعمیرات و نگهداری تجهیزات تعمیرات و منابع آموزشی				دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
تعمیرات و نگهداری تجهیزات تعمیرات و منابع آموزشی			۲	دانش: - اصول مدیریت ایمنی - قوانین ایمنی، بهداشت حرفه ای و محیط زیست - الزامات قانونی و سایر الزامات
تعمیرات و نگهداری تجهیزات تعمیرات و منابع آموزشی			۱	
تعمیرات و نگهداری تجهیزات تعمیرات و منابع آموزشی			۱	
تعمیرات و نگهداری تجهیزات تعمیرات و منابع آموزشی			۱	مهارت: - هدایت و مدیریت افراد - فراهم نمودن منابع و نیروی انسانی شایسته و مناسب برای توسعه و استقرار نظام مدیریت ایمنی، بهداشت و محیط زیست - تهیه شرح وظایف بهداشت، ایمنی و محیط زیست - مشارکت در تمامی سطوح از طریق جویا شدن نقطه نظرات و مداخله در توسعه سیستم
تعمیرات و نگهداری تجهیزات تعمیرات و منابع آموزشی		۰/۵		
تعمیرات و نگهداری تجهیزات تعمیرات و منابع آموزشی			۱	- ایجاد روش‌های اجرایی معین جهت اطمینان از بکارگیری نیروی انسانی دارای صلاحیت
تعمیرات و نگهداری تجهیزات تعمیرات و منابع آموزشی			۱	- اولویت بندی اقدامات، تشریح وظایف و تأمین منابع

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزشی			عنوان توانایی : توانایی مدیریت و تعهد
	جمع	عملی	نظری	
توانایی مدیریت و تعهد				دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
توانایی مدیریت و تعهد				نگرش : - اعتقاد به علایق و خواسته های شرکت برای بهبود اجراء اصول بهداشت ، ایمنی و محیط زیست - ایجاد انگیزه برای بهبود اجراء اصول بهداشت ، ایمنی و محیط زیست توسط کارکنان - پذیرش مسئولیت فردی و پاسخگویی برای اجراء اصول بهداشت ، ایمنی و محیط زیست - اعتقاد به یک نظام مدیریت بهداشت ، ایمنی و محیط زیست کار آمد - تعهد در برآوردن اهداف و دستیابی به نتایج معین شده - بهبود مستمر فعالیت‌ها
				ایمنی :
				توجهات زیست محیطی :

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی مستند سازی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۸/۵	۱۲/۵	۶	
توانایی‌های عمومی مهارت‌ها و صلاحیت‌ها	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دانش و توانایی‌ها				دانش : - خط مشی ، اهداف و طرح های HSE - نقش ها (وظایف) و مسئولیت ها - عوامل بالقوه آسیب رسان - رویه های و دستورالعمل های کاری برای فعالیت ها و وظایف کلیدی در صورت نیاز - وضعیت اضطراری و مسئولیت ها ، روش های مقابله با وقایع و موقعیت های بالقوه وضعیت اضطراری
مهارت‌ها و صلاحیت‌ها				مهارت : - ثبت خط مشی ، اهداف و طرح های HSE - ثبت و اعلام نقش ها (وظایف) و مسئولیت ها - ثبت عوامل بالقوه آسیب رسان به شخص و محیط زیست - ثبت نتایج ارزیابی های HSE و مدیریت ریسک - ثبت قوانین و الزامات قانونی مرتبط با HSE - ثبت نتایج حاصل از پایش سیستم ایمنی، بهداشت و محیط زیست - ثبت گزارشات داخلی و خارجی سیستم - تهیه سایر مستندات موجود که در ارتباط با نظام مورد نیاز بوده و همچنین تشریح ارتباط آن ها با دیگر جنبه های نظام - تشریح طرح مقابله با وضعیت اضطراری و مسئولیت ها ، روش های مقابله با وقایع و موقعیت های بالقوه وضعیت اضطراری - ایجاد روشی برای ثبت و گزارش داخلی حوادث مرتبط با HSE، و رعایت ضوابط قانونی - ایجاد روش های اجرایی معین جهت اطمینان از بکارگیری نیروی انسانی دارای صلاحیت - بررسی مستمر صلاحیت کارکنان - ایجاد روش های اجرایی برای اطمینان و افزایش صلاحیت از طریق تعیین نیازهای آموزش برای پرسنل

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی مستند سازی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۸/۵	۱۲/۵	۶	
تجربیات و مهارت‌های مدرسه‌ای و خارج از مدرسه				دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
				نگرش : - کمک به آگاهی نسبت به مسئولیت ها و انجام صحیح وظایف - اجتناب از ایجاد تک قطبی بودن و تراکم اطلاعات در دست افراد - کاهش زمان یادگیری برای انجام وظیفه جدید
				ایمنی : -
				توجهات زیست محیطی : -

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی ارزیابی و مدیریت ریسک
	نظری	عملی	جمع	
	۸/۵	۷	۱۵/۵	
تجزیه و تحلیل ریسک مهندسی و سیستمی				دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
دانش : - ریسک و مدیریت آن - محاسبه میزان ریسک - انواع حادثه ها - انواع خطر - انواع روشهای ارزیابی ریسک (FMEA-jsa-what if-FTA و...)			۱/۵ ۱ ۱ ۱ ۴	
مهارت : - تعیین عوامل بالقوه آسیب رسان - ارزیابی اثرات عوامل آسیب رسان بر انسان ، سرمایه و محیط زیست - اقدامات کاهش ریسک - توجه نمودن پرسنل در ارتباط با امور ریسک‌های HSE - ارزیابی ریسک سیستم		۲ ۱/۵ ۱ ۱ ۱/۵		
نگرش : - کم کردن انواع حادثه در محیط کار - جلوگیری از حوادث بعدی در محیط کار				
ایمنی : توجهات زیست محیطی :				

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی طرح برنامه و خط مشی HSE
	نظری	عملی	جمع	
	۵	۸/۵	۱۳/۵	
توانایی طرح برنامه و خط مشی HSE	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دانش : - ایجاد یک برنامه کلی بر اساس اهداف و خط مشی HSE - آشنایی با طرح پیشگیری (قبل از وقوع) - آشنایی با طرح مقابله (حین وقوع) - آشنایی با طرح بازایی یا بهبود (پس از وقوع)			۲ ۱ ۱ ۱	
مهارت : - ایجاد روش‌های اجرایی برای اطمینان از اینکه تجهیزات و تأسیسات از نظر HSE مورد تأیید هستند - تهیه رویه و دستور العمل کاری برای کلیه فرآیندهایی که فقدان رویه مکتوب منجر به تخطی از خط‌مشی HSE یا نقض الزامات قانونی می‌گردند - ایجاد رویه‌هایی برای کنترل تغییرات جهت اجتناب از تأثیر نامطلوب بر HSE - استقرار رویه‌هایی برای تعیین وضعیت‌های اضطراری - ایجاد طرح‌های مقابله با وضعیت‌های اضطراری - ایجاد سیستم‌ها و تهیه دستورالعمل‌هایی برای آماده بودن تجهیزات ، امکانات و پرسنل شرکت - آموزش دادن به پرسنل برای مقابله با شرایط اضطراری		۱ ۱/۵ ۱ ۱ ۱/۵ ۱/۵ ۱		
نگرش : - کم کردن خطرات و تأثیرات نامطلوب زیست محیطی در برنامه‌ها				
ایمنی :				
توجهات زیست محیطی :				

استاندارد آموزش
- بر مبنای تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی استقرار و پایش
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲/۵	۱۴	۳/۵	
تجزیه و تحلیل خطرات تجزیه و تحلیل خطرات	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
تجزیه و تحلیل خطرات تجزیه و تحلیل خطرات			۲ ۱/۵	دانش : - آشنایی با نظام استقرار - آشنایی با روش اجرایی برای پایش جنبه‌های عملکرد HSE شامل انواع روشهای پایش
تجزیه و تحلیل خطرات تجزیه و تحلیل خطرات		۲ ۱/۵		مهارت : - استقرار نظام HSE در سیستم - به اجرا درآوردن رویه‌ها، دستورالعمل‌ها، پروانه‌های کار و ... - بازیابی منظم پیشرفت در زمینه اهداف بلند مدت و کوتاه مدت - بازرسی منظم تاسیسات ، کارخانه و تجهیزات در مقایسه با معیارهای کاری
تجزیه و تحلیل خطرات تجزیه و تحلیل خطرات		۱		- برقرار کردن روش اجرایی برای پایش جنبه‌های عملکرد HSE شامل انواع روشهای پایش
تجزیه و تحلیل خطرات تجزیه و تحلیل خطرات		۱		- مشاهدات نظام دار کار و رفتار برای ارزیابی چگونگی پیروی از روش‌ها و دستورالعمل‌ها
تجزیه و تحلیل خطرات تجزیه و تحلیل خطرات		۱		- تحت نظر قرار دادن کارکنان از لحاظ بهداشتی و مراقبت های پزشکی
تجزیه و تحلیل خطرات تجزیه و تحلیل خطرات		۱/۵		- پایش ارزیابی ریسک
تجزیه و تحلیل خطرات تجزیه و تحلیل خطرات		۱/۵		- پایش آلاینده ها
تجزیه و تحلیل خطرات تجزیه و تحلیل خطرات		۱/۵		- ایجاد روش‌های اجرایی برای تفحص عدم انطباق‌ها و معرفی اقدامات اصلاحی
تجزیه و تحلیل خطرات تجزیه و تحلیل خطرات		۱/۵		

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی استقرار و پایش							
	نظری	عملی	جمع								
میزبانی و پذیرایی معمولاً ۳ ساعت آموزش				دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط							
۱- آشنایی با ایمنی ۲- آشنایی با نگرش ۳- آشنایی با اهداف ۴- آشنایی با اهداف ۵- آشنایی با اهداف ۶- آشنایی با اهداف ۷- آشنایی با اهداف ۸- آشنایی با اهداف ۹- آشنایی با اهداف ۱۰- آشنایی با اهداف ۱۱- آشنایی با اهداف ۱۲- آشنایی با اهداف ۱۳- آشنایی با اهداف ۱۴- آشنایی با اهداف ۱۵- آشنایی با اهداف ۱۶- آشنایی با اهداف ۱۷- آشنایی با اهداف ۱۸- آشنایی با اهداف ۱۹- آشنایی با اهداف ۲۰- آشنایی با اهداف ۲۱- آشنایی با اهداف ۲۲- آشنایی با اهداف ۲۳- آشنایی با اهداف ۲۴- آشنایی با اهداف ۲۵- آشنایی با اهداف ۲۶- آشنایی با اهداف ۲۷- آشنایی با اهداف ۲۸- آشنایی با اهداف ۲۹- آشنایی با اهداف ۳۰- آشنایی با اهداف ۳۱- آشنایی با اهداف ۳۲- آشنایی با اهداف ۳۳- آشنایی با اهداف ۳۴- آشنایی با اهداف ۳۵- آشنایی با اهداف ۳۶- آشنایی با اهداف ۳۷- آشنایی با اهداف ۳۸- آشنایی با اهداف ۳۹- آشنایی با اهداف ۴۰- آشنایی با اهداف ۴۱- آشنایی با اهداف ۴۲- آشنایی با اهداف ۴۳- آشنایی با اهداف ۴۴- آشنایی با اهداف ۴۵- آشنایی با اهداف ۴۶- آشنایی با اهداف ۴۷- آشنایی با اهداف ۴۸- آشنایی با اهداف ۴۹- آشنایی با اهداف ۵۰- آشنایی با اهداف ۵۱- آشنایی با اهداف ۵۲- آشنایی با اهداف ۵۳- آشنایی با اهداف ۵۴- آشنایی با اهداف ۵۵- آشنایی با اهداف ۵۶- آشنایی با اهداف ۵۷- آشنایی با اهداف ۵۸- آشنایی با اهداف ۵۹- آشنایی با اهداف ۶۰- آشنایی با اهداف ۶۱- آشنایی با اهداف ۶۲- آشنایی با اهداف ۶۳- آشنایی با اهداف ۶۴- آشنایی با اهداف ۶۵- آشنایی با اهداف ۶۶- آشنایی با اهداف ۶۷- آشنایی با اهداف ۶۸- آشنایی با اهداف ۶۹- آشنایی با اهداف ۷۰- آشنایی با اهداف ۷۱- آشنایی با اهداف ۷۲- آشنایی با اهداف ۷۳- آشنایی با اهداف ۷۴- آشنایی با اهداف ۷۵- آشنایی با اهداف ۷۶- آشنایی با اهداف ۷۷- آشنایی با اهداف ۷۸- آشنایی با اهداف ۷۹- آشنایی با اهداف ۸۰- آشنایی با اهداف ۸۱- آشنایی با اهداف ۸۲- آشنایی با اهداف ۸۳- آشنایی با اهداف ۸۴- آشنایی با اهداف ۸۵- آشنایی با اهداف ۸۶- آشنایی با اهداف ۸۷- آشنایی با اهداف ۸۸- آشنایی با اهداف ۸۹- آشنایی با اهداف ۹۰- آشنایی با اهداف ۹۱- آشنایی با اهداف ۹۲- آشنایی با اهداف ۹۳- آشنایی با اهداف ۹۴- آشنایی با اهداف ۹۵- آشنایی با اهداف ۹۶- آشنایی با اهداف ۹۷- آشنایی با اهداف ۹۸- آشنایی با اهداف ۹۹- آشنایی با اهداف ۱۰۰- آشنایی با اهداف	نگرش : - داشتن بینشی برای پیشگیری از حوادث مشابه در آینده - تضمین کند که اهداف HSE اجرا شده و معیار اجرا و حدود کنترل نقض نمی شوند.					ایمنی : -					توجهات زیست محیطی : -
				ایمنی : -							
				توجهات زیست محیطی : -							

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی ممیزی و بررسی مجدد
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵/۵	۱۰/۵	۵	
توانایی تشخیص و ارزیابی توجهات زیست محیطی مرتبط	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دانش : – معنی و مفهوم ممیزی – انطباق و عدم انطباق		۲/۵ ۲/۵		
مهارت : – تعیین نواحی بهبود که می تواند منجر به پیشرفت نظام مدیریت HSE شود – تعیین موقعیت‌های بهبود بویژه در اتصال با عوامل آسیب‌رسان و وضعیت‌های اضطراری – رفع عدم انطباق از سیستم – تعیین نقاط ضعف سیستم برای رفع عیوب – نحوه گردش گزارشات HSE – بازرنگری خط مشی و طرح ریزی – بررسی عملکرد واحد HSE	۱/۵ ۱/۵ ۱/۵ ۱/۵ ۱/۵ ۱/۵ ۱/۵			
نگرش : – تلاش های بی‌وقفه ، برای استحکام و بهبود کارائی عملکرد HSE – بررسی کردن اقدامات و تلاش های سیستم برای استقرار و رسیدن به اهداف HSE				
ایمنی : –				
توجهات زیست محیطی : –				

برگه استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	مشخصات فنی		
۱	تابلو وایت برد	۱	
۲	میز کارآموزی	۱۵	
۳	صندلی کارآموزی	۱	
۴	میز مربی	۱	
۵	صندلی مربی	۱	
۶	رایانه	۱	
۷	ویدئو پروژکتور	۱	
۸	کاغذ A۴	به مقدار نیاز	
۹	دستگاه صدا سنج	۵	
۱۰	دستگاه نور سنج	۵	
۱۱	دستگاه دما سنج	۵	
۱۲	دستگاه رطوبت سنج	۵	
۱۳	دستگاه سنجش آلاینده هوا وسایل نمونه برداری شامل :	۵	
۱۴	Detector Tube (لوله گاز یاب)	۵	
۱۵	کیسه نمونه برداری هوا (بلی استر ، تفلون ، تیلار و فلوروکربن)	از هر کدام ۵	
۱۶	سیکلون پلاستیکی و آلومینیومی	از هر کدام ۵	
۱۷	ایمینیجر (بزرگ، متوسط، کوچک)	از هر کدام ۵	
۱۸	انواع فیلترها و هولدرهای آن : (ا) الیاف سلولوزی ، (ب) گلاس فایبر ، (ج) الیاف مخلوط ، (د) غشایی ، (و) نوکلئوپور	از هر کدام ۵	
۱۹	ایمپکتور	۵	
۲۰	بابلرهای متخلخل	۵	
۲۱	لوله های زغال فعال	از هر کدام ۵	
۲۲	بطری های نمونه برداری	۵	
۲۳	وسایل ایمنی و حفاظتی شامل:		
۲۴	کلاه کاسکت	۵	
۲۵	انواع عینک حفاظتی (نیره ، ضد اسید و.....)	از هر کدام ۵	

برگه استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	مشخصات فنی	تعداد
۲۶	حفاظ گوشه(پلاک‌های گوش ، گوشی‌های روگوشی)	از هر کدام ۵
۲۷	کمربندهای ایمنی	۵
۲۸	طناب نجات	۵
۲۹	انواع دستکش(لاستیکی،پلاستیکی،چرمی،نخی و ...)	از هر کدام ۵
۳۰	انواع ماسکهای حفاظتی تنفسی(ضد گرد و غبار،ضد گاز،مجهز به کپسول اکسیژن)	از هر کدام ۵
۳۱	لیاس کار(چسبیده،یکسره،بدون جیب،دو تکه)	از هر کدام ۵
۳۲	بیش بند	۵
۳۳	کفش ایمنی	۵
۳۴	گتر حفاظتی	۵
۳۵	جدول استاندارد ابعاد انسان	۵
۳۶	گوشی پزشکی	۵
۳۷	فشار سنج خون	۵
۳۸	انواع پنس	۵
۳۹	قیچی	۵
۴۰	باند	۵
۴۱	گاز استریل	۵

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

- مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود .

— منابع و نرم افزار های آموزشی

ردیف	شرح
۱	کتاب ایمنی کاربردی و شاخص های عملکرد در صنعت
۲	کتاب اصول ایمنی در صنعت
۳	کتاب روش ها و وسایل نمونه برداری از آلاینده های هوای محیط کار
۴	سایت دانشکده سلامت، ایمنی محیط زیست (WWW.ISAWEB.TK)
۵	کتاب سیستم های ایمنی
۶	جزوه رویکرد نوین برای مدیریت بحران سیستم مدیریت بهداشت شغلی، ایمنی و محیط زیست
۷	استاندارد OHSAS ۱۸۰۰۱:۱۹۹۹